

עמ"ת 37523/10/16 - מדינת ישראל נגד אלון חכים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

30 אוקטובר 2016

עמ"ת 37523-10-16 מדינת ישראל נ' חכים(עציר) עמ"ת
37539-10-16 חכים(עציר) נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט צבי דותן
העוררת
מדינת ישראל

נגד
המשיב
אלון חכים

נוכחים:

ב"כ העורר - עו"ד פשרל

ב"כ המשיב - עו"ד אלון קריטי

המשיב הובא על ידי שב"ס

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

בפני ערר על החלטת בימ"ש השלום בראשון לציון (כב' השופט אייל כהן) מיום 27.10.16 שבה הורה על שחרורו של המשיב לקהילה טיפולית "הדרך", בתנאים כמפורט בהחלטה.

נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של ייצור, הכנה והפקת סם, בכך שהקים וניהל מעבדת סמים ובתאריך 10.7.16 נתפס במעבדה סם מסוכן מסוג קנביס בכמות כוללת של כ- 33 ק"ג נטו. בנוסף הואשם בעבירת גניבה בנסיבות מיוחדות בכך שנטל ללא רשות חשמל מרשת החשמל בשווי של כ- 8,000 ₪. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר עד תום ההליכים. הוגשו מספר תסקירים לעניין זה, ולבסוף ניתנה ההחלטה נשוא ערר זה.

עיקר המחלוקת נשוא הערר היא בשאלה האם התקיימו או לא התקיימו תנאיה של הלכת סוויסה (בש"פ 1981/11), כאשר טענת המדינה, העוררת, היא כי לא התקיימו התנאים, ולפיכך היה על ביהמ"ש קמא ללכת על פי הכלל הרגיל

ולא על פי החריג, היינו, לא לשלוח את המשיב בשלב זה לטיפול גמילה אלא להורות על מעצרו עד תום ההליכים.

ב"כ המשיב טוען לעומת זאת, כפי שגם קבע בימ"ש קמא, כי נתקיימו התנאים שנקבעו בהלכת סוויסה וכי ביהמ"ש בחן באופן יסודי ודקדקני את כל נסיבות העניין והפעיל שיקול דעתו בצורה מושכלת ונכונה.

טוענת ב"כ העוררת, כי המשיב לא עבר את המשוכה הראשונה והיא שניתן ליתן בו אמון, משוכה שרק לאחריה בוחנים את השלב השני, השלב של בחירת חלופה מתאימה. לא ניתנו נימוקים של ממש מדוע לדעת ב"כ העוררת אין מקום ליתן אמון במשיב זה, ואצין בעניין זה כי במהלך הדיון הובררה עובדה מסוימת שנתבקשתי לא לפרטה, אשר שוללת לכאורה את הטענה לפיה לא ניתן לתת אמון במשיב זה.

מכל מקום כאמור, המחלוקת העיקרית איננה בנקודה זו אלא בשאלת התקיימות התנאים של הלכת סוויסה. כאמור, הכלל הוא שהעיתוי הראוי לגמילה מסמים הוא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש, ולא בשלב המעצר. החריג הראשון הוא שהנאשם החל בהליך גמילה עוד לפני שביצע את העבירה או עוד לפני המעצר, ואין מחלוקת כי תנאי זה לא התקיים במקרה דנן.

יחד עם זאת נקבע בהלכת סוויסה כי רשאי ביהמ"ש להורות על שחרור לחלופת גמילה גם כאשר מתקיימים התנאים השני והשלישי במצטבר, מבלי שהתקיים התנאי הראשון.

התנאי השני הוא שפוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה/בעל הסתברות גבוהה.

בעניין זה שירות המבחן חיווה דעתו כי למשיב כיום יש מוטיבציה לערוך שינוי באורח חייו והוא מסוגל כיום לערוך בחינה מעמיקה של התנהלותו, יכולת אשר נדרשת להצלחת הטיפול. שירות המבחן ציין גם כי למשיב מערכת משפחתית תומכת, וגם דבר זה יסייע לו בטיפול. להערכת שירות המבחן יש למשיב יכולת לקבל סמכות, לווסת את דחפיו ולשתף פעולה עם גורמי הטיפול. נכון ששירות המבחן מציין כי לא ניתן לקבוע חד משמעית יכולת הצלחה של אדם (כל אדם), בטיפול גמילה ארוך ואינטנסיבי. יחד עם זאת הערכת שירות המבחן היא כי המשיב **יצליח** לעמוד בכללי הטיפול ודרישותיו. נכון ששירות המבחן אינו יודע לקבוע כבר עתה האם המשיב יצליח לעשות שימוש בכלים שיוקנו לו בטיפול, לאורך זמן. עם זאת, בסיפא של חוה"ד מצין שירות המבחן כי יתכן שטיפול בקהילה יגביר את יכולתו של המשיב לערוך שינוי ממשי באורח חייו.

לאור הדברים הללו קבע בימ"ש קמא בהחלטתו כי אכן, אין קביעה פוזיטיבית של שירות המבחן לפיה סיכויי ההצלחה של המשיב בתהליך הגמילה הם טובים, ולכאורה בכך נסתם הגולל על התנאי השני של הלכת סוויסה. אולם, ביהמ"ש חיווה דעתו כי פרשנות דווקנית מצמצמת של התנאי השני איננה הולמת בנסיבות מקרה זה. ביהמ"ש התרשם מכנות רצונו של המשיב להצליח בהליך הגמילה ומכנות רצונו של אביו ונכונותו לסייע. בסיכומו של דבר הביע ביהמ"ש קמא את דעתו כי סיכויי הצלחתו של המשיב הינם גבוהים (משמע שהתנאי השני מתקיים), וזאת הן על יסוד הדברים האמורים בתסקיר, הן על יסוד העובדה שהמשיב עבר בעבר הליך גמילה מסמים, ומאז אין הוא מכור לסמים (גם שירות המבחן סבר כי עובדה זו ממחישה את יכולתו של המשיב לעמוד בתנאי טיפול לאורך זמן).

ב"כ העוררת מציינת את העובדה שהמשיב עבר הליך גמילה אולם חזר להתמכרות להימורים. שירות המבחן לא התעלם מעובדה זו וגם ביהמ"ש לא התעלם ממנה, אולם באיזון ושיקלול בין כל הנסיבות והגורמים, לכאן ולכאן, הגיע בסופו של דבר למסקנה שהגיע. אע"פ כי בעניין זה נאמר בפרשת סוויסה כי "קשה ההתמכרות לסמים כספחת, ולא כל מי שאינו מצליח בנסיון ראשון, שלישי או חמישי, ננעלו בפניו שערי גמילה. אדרבא המומחים לדבר יודעים לספר כי דווקא אצל המכורים המבוגרים, אלו שהגיעו לשאול תחתיות גדלים סיכויי הגמילה, לאחר שעייפו כבר מדרך חייהם והגיעו לבשלות המאפשרת להם קבלת טיפול ושיקום". דומני כי זוהי ההתרשמות שהתרשם בימ"ש קמא מן המשיב ומאביו של המשיב.

התנאי השלישי בהלכת סוויסה הוא שימוש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מהנאשם. בעניין זה ציין שירות המבחן כי השתלבותו של המשיב בטיפול גמילה מהימורים אכן מצמצם את הסיכון להישנות ביצוע עבירות נוספות. שירות המבחן מציין כי קהילת "הדרך" אכן איננה מקום סגור והרמטי, אלא מטופל המבקש לעזוב, יכול לעזוב, אך גורמי הטיפול מתחייבים ומחויבים להודיע באופן מיידי על כל הפסקת טיפול או עזיבת מטופל את המסגרת.

בעניין המסוכנות, ציין בימ"ש קמא, כי במקרה זה עסקין בגידול סמים במעבדה ביתית, דבר שמחייב לוגיטיקה מורכבת ועל כן הסיכון להישנות עבירה זו הוא נמוך. ביהמ"ש פירט ולקח בחשבון את כל התנאים בקהילה הטיפולית "הדרך" כמפורט בהחלטתו בעמ' 20, ונחה דעתו שהתנאים הללו מספקים, תוך שצין בנוסף לכך כי אביו של המשיב משמש כמפקח כונן, ובסך הכל התנאים נותנים מענה הולם למסוכנותו של המשיב.

לאור כל שצינתי לעיל, דעתי היא כי יש לדחות את הערר. ביהמ"ש קמא היה ער היטב (כעולה מהחלטתו) להלכת סוויסה, על דקויותיה, ולאחר שעייין בכל החומר ושמע את המשיב ואביו, וכן את טענות ב"כ הצדדים, הפעיל שיקול דעת שיפוטי, והגיע למסקנה כי בנסיבות מקרה זה "קיימת הצדקה משפטית ומוסרית להושיט יד למשיב, ולהורות על שליחתו לגמילה, הן לטובתו והן לטובת הציבור". אציין כי בעניין סוויסה פסקה 10, נקבע כי "כל נאשם הוא עולם בפני עצמו, כל נאשם ונסיבותיו האישיות, כל נאשם עם השלכות מעצר לגביו, וכל עבירה ונסיבותיה, ולביהמ"ש מרווח תמרון בין מעשה לבין העושה..... ביהמ"ש איננו כמין מכשיר אוטומטי הפולט את פקודת המעצר כאשר הוא מוזן מנתון של עבירות סמים, אלא עליו לשקול את נסיבותיו המקרה הקונקרטי שלפניו" (פסקה 10, הלכת סוויסה). במקרה שלפני ביהמ"ש קמא אכן בחן את נסיבותיו המקרה שלפניו בדקדקנות וביסודיות ראויה לציון, מבלי שהתעלם מאיזה מן השיקולים הנובעים לענין.

עוד שתי נקודות אחרונות: בעניין סוויסה נקבע בין היתר כי "גם מקום בו בימ"ש של ערר סבור כי שופט המעצרים שגה בכך ששלח את הנאשם לחלופת גמילה, אין בכך להביא להתערבות אוטומטית בהחלטה. יש לקחת בחשבון גם שיקולים של מעשה עשוי או ציפיה שפיתח הנאשם על סמך החלטת שופט המעצרים".

וכן אציין כי במקרה זה היה מהלך ממושך למדי של תסקירים ותסקירים נוספים ומשלימים, בכיוון של בחינת האפשרות לשלוח את המשיב לחלופת גמילה, ובעניין זה נאמר בפסיקה כי "המהלכים בהם נקט בימ"ש קמא בכל הנוגע לבחינת האפשרות לשילוב העורר בקהילה הטיפולית יצרו דינמיקה שיש לה משקל מסוים..... מטבע הדברים שנוצרו ציפיות מסוימות אצל העורר. שירות המבחן נדרש לעניינו של העורר שוב ושוב והשקיע משאבים במציאתה של חלופה" (בש"פ 32/13).

לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הערר של המדינה 16-10-37523, ומוחק את הערר שכנגד.

כאמור בהחלטת ביהמ"ש קמא, יש להביא את המשיב עוד היום לקהילה "הדרך" בישוב עילבון עד ולא יאוחר מהשעה 12:00 היום.

לבקשת עו"ד קריטי אני מציין כי הדין בפני הסתיים בשעה 10:15.

ניתנה והודעה היום כ"ח תשרי תשע"ז, 30/10/2016 במעמד הנוכחים.

צבי דותן , שופט